

A Nap szigete: Anguilla

KÉRI ANDRÁS

Anguilla, a Sombrerótól Marie Galantéig húzódó Szélcsendes-szigetek legészakiabb tagja, a Kis-Antillák külső, üledékes mészkőből felépülő, száraz és lapos szigetivébe tartozik. A nevet viselő tengeri homokpadból emelkedik ki a tíz lakatlan sziget és zátony alkotta kis szigetcsoport közepén. Legközelebbi szomszédjától, a kettős, francia-holland fennhatóságú Saint Martin/Sint Maarten szigetétől, délről egy 7–10 km széles tengeri átjáró választja el, amely hajóval mindössze 30 perc alatt átszelhető.

A 25x6 km-es szigeten 33 vakítóan fehér homokú strand húzódik 56 km hosszon, melyek közül Meads Bay az egyik legkedveltebb. Anguilla egyharmada csupasz mészkő, fele alacsony bozótos, a többi részét vékony talajréteg fedi. Mindössze 15 %-a művelhető, de csak 5 %-át hasznosítják. Legmagasabb pontja a Crocus Hill 65 m. Trópusi szavanna éghajlatán az átlaghőmérséklet 27 °C, amely évi 900 mm csapadékkal párosul. Vízfolyásai nincsenek, így édesvize sem. A sziget belsejében sós vizű tavakat találunk gazdag madárvilággal. A legnagyobb a Lake Valley, a 6500 lakosú székhelye, The Valley közelében, amely az egyetlen város. Sóját a hollandok termelték ki a XVII. században, amely évente 2–3 hajórakományi volt. A ma is folyó sólepárlás és finomítás központja Sandy Ground. A mélyvizű kikötőből és halászfaluból komp visz át a fehér homokú parányi, 270x75 méteres Sandy-szigetre, melynek közkedvelt étterme mindössze 15 percnyre van. A szigetvilág peremén fekvő Anguillán (91 km²) mindössze 15 500 lakos él (2016), 95%-uk protestáns. Egyetlen jelentős kikötője Road Bay.

Anguilla első bevándorlói az arawakok i. sz. 600-tól lakták, melyről 40 ismert lelőhely tanúskodik. Az indiánok a mészkőbarlangok falán faragványaikkal – Fontaine barlangjában rajzaikkal – örökítették meg ittlétüket. Ők hozták be Dél-Amerikából a zöld leguánt és a fekete teknőst. Másik elmélet szerint a zöld leguánok 1995-ben jelentek meg Anguillán egy hurrikán után, amely valószínűleg Guadeloupe szigetéről sodorta át őket, s így népesítették be. Az ilyen mindent letaroló szélviharok korábban 50 évente jöttek, így a szigeteknek volt idejük magukhoz térni a pusztítás után. Mindkét elképzelés egyszerre is lehetséges. Az arawakok több állat betelepítésében is részt vettek a sziget

szigetre vándorlásaik során, de az is biztos, hogy a hurrikánok is aktív szerepet vállaltak a növény és állatvilág elterjesztésében. Az indiánoktól származik a sziget – alakjára utaló – neve Malliouhana, melynek jelentése nyílhegy vagy tengerikígyó. Mai nevét (Anguilla, angolna) a francia Pierre Laudonnaire-től kapta, mások szerint a spanyolok nevezték el így.

ezért ácsmesterséggel és hajóépítéssel szereztek maguknak hírnevet. Az 1790-es években létesítették az első cukornádültetvényeket. A XIX. században már a Dél- és Közép-Amerika felé tartó brit hajók állomása volt. A század közepén, Anguilla legtávolabbi, 54 km-re fekvő Sombrero szigetéről (5 km²) 30 éven át gyanót termeltek ki az amerikaiak, hogy műtrágyát állítsanak elő. Nincs kikötője, az egyet-

Légi felvétel a sziget nyugati részéről

Mások szerint az angolnára emlékeztető szigeten Kolumbusz (1493) semmit sem talált, csak békét és nyugalmat. Ez utóbbit kínálja a luxusturizmusra berendezkedett és legfőképp ebből élő sziget. Ma már a karibi világban is kevés olyan hely van, amely ne hemzsegne a turistáktól. A korallokkal övezett, alacsony, töredezett koralltábla kisszámú lakosságának is csak szerény megélhetést nyújthatott, ezért jelentős volt a kivándorlás. A feltételezések szerint 20 ezer anguillai élhet az anyaországban és az Egyesült Államokban. Különösebb érdeklődést sohasem tanúsítottak iránta. Az angol telepések az 1650-es évek elején Saint Kittsről, majd később Antiguáról és Barbadosról népesítették be. 1683-ban már afrikaiak is éltek itt. Csak a XVIII. században került átmenetileg francia kézre (1796), de a szigetvilág többi tagjához képest történelme nyugodtnak mondható. Hosszú időn át a csempészek és a kalózok főhadiszállása volt. Az itt lakók a sovány és homokos talajon csak nehezen biztosíthatták megélhetésüket,

len helyen, ahol partra lehet szállni, egy 10 m magas fémlépcső vezet fel a nagyon gyér növényzetű szikla tetejére.

Az elhagyatott Anguillát még önálló gyarmati státuszra sem méltatták, mert 1825-ben Saint Kitthez csatolták. Mostoha sorsára utal az is, hogy gyarmat volt a gyarmaton belül, a Saint Kitts-Nevis-Anguilla államszövetség részeként. 1967-ben lépett ki ebből a rákényszerített béklyóból, mert az anyaországból érkező fejlesztési alapokból, segélyekből alig részesült, és mert nem kívánt a későbbiekben függetlenné váló ország részévé válni. A szigetlakók összetartották a Saint Kittsről itt állomásozó rendőri különítményt és hazaküldték őket. Először az amerikai kormányhoz fordultak, hogy vegye át a sziget irányítását, de ők nem akartak beavatkozni a brit belügyekbe. Ezután a sziget egyszemélyes népszavazást tartott, melyen kimondták Saint Kittstől való elszakadásukat. Azonban a britek nem vették komolyan a helyieket és nem voltak hajlandók teljesíteni kérésüket, hogy még véletlenül

Csakugyan trópusi paradicsom

se kaphassanak függetlenséget. Mivel semmiféle eredményt sem értek el tárgyalóikkal, Anguilla, forradalmat hirdetve, az elválás évében egyoldalúan függetlenné nyilvánította önmagát. A szigetlakók elégedetlenségét használta ki egy telekspekulációval foglalkozó csoport. Házakat gyűjtött fel, megfélemlítette a helyi lakosokat, fegyveres bandát toborzott. Kihasnálták az anguillaiak függetlenség iránti vágyát, hogy így felvásárolhassák a földeket. A helyiek hazafiasságát használták fel arra, hogy leplezzék tevékenységüket. Nagy-Britannia megtorlásul két évre teljesen magára hagyta a szigetet, majd tekintélye visszaállítására érdekében, 1969 márciusában mini invázió vetett véget a rövidéletű önállóságnak. A több mint 300 brit ejtőernyős és tengerészgyalogos nem ütközött ellenállásba, s a helyiek visszakerültek a brit fennhatóság alá. A lakosság a parton a haderő érkezését üdvözlő szavakkal és koccintással várta. Az anyaországbelieket kész helyzet elé állították és így ma-

radhattak a birodalom fennhatósága alatt, pedig London szívesen megszabadult volna tőlük. Az elfelejtett szigeten 1970-ben még nem volt se villany- és vízvezeték, se kiépített csatorna-rendszer, de telefon sem. Az Anguillához tartozó, tőle 13 km-re fekvő Dog szigetet (2,07 km²) az Egyesült Államok szemelte ki magának. Ide akarták áthelyezni a Puerto Ricóhoz tartozó Culebra-szigeti tűzérési gyakorló bázist, melyért cserébe jelentős segítyt ígértek a brit birtok felvirágztatásához. A tervből szerencsére nem lett semmi. Az 1970-es évekig a sókitermelés és finomítás volt a legfontosabb iparág. 1974-ig

A sóleparlás évszázadok óta folyik

a Karib térség egyik legjobb, luxuskategóriájú fürdőhelyei. Büszkék 6 tengeri parkjukra, 7 hajóroncsoshoz való merülő helyükre, az Arawak Indián Múzeumukra, a karibi szigetvilágban elmaradhatatlan augusztusi karneváljukra és az egyetlen fennmaradt ültetvényes házukat is nagyon becsben tartják. A helyi konyha ízeire – és egy kis merülésre – vágyók a közeli Scilly Cay Gorgeous nevű éttermében elégíthetik ki kíváncsiságukat, ahova vízitaxival juthatnak el. Az első golfpálya 2006-ban épült, amely amerikai tulajdonban van. Második legnagyobb szigetének, a Scrub-szigetnek (7,8 km²) nagy része magánbirtok.

Ma a turizmus mellett jelentős bevételeket könyvelhet el mint offshore adóparadicsom, de a külföldön dolgozók hazautalásai és a bélyegkiadás is a szigetet gazdagítja. Anguillán juhok és kecskék legelnek, s ez utóbbi húsa a helyiek között nagy népszerűségnek örvend. A mezőgazdaság (kukorica, zöldségfélék, édesburgonya, rizs, jamszgyökér) és a rákhalászat elsősorban a helyi igények kielégítésére törekszik. 🐟

Karnevál Sandy Groundon